

Bron foto: https://molendevink.nl/

Cultureel erfgoed in de Omgevingswet

Casus: Gemeente Overbetuwe

- drs. B.J.G. van Snippenburg (RAAP)

- 4 juni 2024

Inhoud

- Cultureel erfgoed onder de omgevingswet
- Nieuwe definitie en voorbeelden
- Huidige situatie in Overbetuwe
- Ontwikkeling en vervolg

gemeente Overbetuwe

Van erfgoedwet > omgevingswet

Erfgoed onder omgevingswet

Stappen en kansen:

- Doelen en ambitie benoemen in omgevingsvisie
- Vertalen naar omgevingsplan
- Erfgoed als onderdeel van integrale afweging van aspecten
- Vastleggen: juridisch
- Benutten: beleven/ naslagwerk

Erfgoedbeleid in omgevingsvisie

Erfgoed onder omgevingswet

- Koppelen beheersniveau aan bepaalde objecten/gebieden.
  - Toekennen van een **beschermde status**, al dan niet i.c.m. een financiële bijdrage voor onderhoud;
  - **Borgen van de belangrijkste karakteristieken** i.c.m. lichtere of zwaardere **vergunningplicht en/of sloopverbod**;
  - Opnemen van een bepaling dat bij afwijken of wijzigen van omgevingsplan de voornemens **getoetst worden aan de erfgoedkaart**;
  - **Stimuleren van behoud** door middel van enthousiasmering / voorlichting richting de inwoners, zonder juridische regels.

Vertalen in regels

- Diverse doelen:
  - Vastleggen bescherming;
  - Behouden en versterken aanwezige kwaliteiten;
  - Bevorderen van het gebruik van het erfgoed;
  - Voorkomen van aantasting van de omgeving van beschermde monumenten;
  - Voorkomen van ontsiering, verplaatsing en aantasting van het erfgoed.

(uitvoering Besluit kwaliteit leefomgeving (art. 5.130, onder 2))

Vanaf harde kaders tot kansen

Erfgoed onder omgevingswet

Positief effect op andere terreinen

Morele plicht als overheid

- Wettelijke verplichting

Wettelijke verplichting

Erfgoed onder omgevingswet

Omgevingswet (art. 1.2, onder 2):

“De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval:

a) bouwwerken,
b) infrastructuur,
c) watersystemen,
d) water,
e) bodem,
f) lucht,
*g) **landschappen**,*
h) natuur,
*i) **cultureel erfgoed**,*
*j) **werelderfgoed**.”*

Besluit kwaliteit leefomgeving, Nota van toelichting (art. 8.1.7.1):

*“Daarnaast worden de gemeenten via een instructieregel op grond van artikel 2.28, onder a, van de wet, door het Rijk **verplicht** om in het omgevingsplan rekening te houden met cultureel erfgoed. Daar vallen ook cultuurlandschappen onder.*
*De gemeenten zullen het **cultureel erfgoed moeten inventariseren** en waar nodig **bescherming moeten bieden** via het omgevingsplan. Zo kunnen ook (onderdelen van) cultuurlandschappen, zoals historische verkavelingsstructuren met houtsingels of landgoederen, via het omgevingsplan worden beschermd.”*

Wettelijke verplichting

Erfgoed onder omgevingswet

Besluit kwaliteit leefomgeving (art. 5.130, onder 2):

*“Met het oog op het belang van het behoud van cultureel erfgoed worden in een omgevingsplan in ieder geval regels gesteld ter bescherming van **daarvoor in aanmerking komend cultureel erfgoed**, waarbij **rekening wordt gehouden met*** de volgende beginselen:*

a. *het voorkomen van ontsiering…*
b. *het voorkomen van verplaatsing…*
c. *het bevorderen van het gebruik…*
d. *het voorkomen van aantasting van:*
   I. *de omgeving van beschermde monumenten…*
   II. *het karakter van beschermde stads- of dorpsgezichten en beschermde cultuurlandschappen…”*

* **rekening houden met**: dit onderwerp *“stuurt inhoudelijk de belangenafweging; als het bestuursorgaan daar goede redenen voor heeft, is afwijken (mits gemotiveerd) toegestaan”* (Besluit kwaliteit leefomgeving (Nota van toelichting § 2.3.2.3))

gemeente Overbetuwe

Morele plicht

- *Erfgoed is niet alleen belangrijk voor een **besef van ons verleden**, maar **geeft ook betekenis** aan de samenleving van nu en onze toekomst. Iedereen draagt immers erfgoed mee en geeft er mede vorm aan: of je nu kerst viert, graag snert kookt of tambú danst. Het is dan ook belangrijk dat de manier waarop we met dit erfgoed omgaan aansluit bij de samenleving (en bevolkingssamenstelling) van nu en verhalen worden **doorgegeven aan volgende generaties**.*
  (minister Van Engelshoven, 2018)

- *"De **levensgeschiedenis** van een landschap is er ook eentje van een **gemeenschap**. Die stopt niet, die gaat door. De **tijdsdimensie** is belangrijk. Alles wat er is, komt uit het verleden. Tegelijkertijd zijn alle zaadjes voor de toekomst nu al in het landschap gezaaid."*
  (prof. dr. J.C.A. Kolen, 2015)

Positief effect op veel andere terreinen

Erfgoed onder omgevingswet

- Erfgoed zorgt voor een hogere waardering van de leefomgeving.
- Erfgoed biedt kaders en inspiratie voor toekomstige (ruimtelijke) ontwikkelingen.
- Erfgoed biedt kaders en inspiratie voor ‘natuur’ en ‘groen’.
- Erfgoed biedt handvatten in de locatiekeuze voor duurzame-energiebronnen.
- Erfgoed biedt kansen voor educatieve projecten.

Positief effect op veel andere terreinen

Erfgoed onder omgevingswet

- *Cultureel erfgoed op waarde geschat* (Van Dommelen & Pen (red.), 2013)
  - Waardevermeerdering van (de omgeving van) beschermd erfgoed.
  - Erfgoed geeft identiteit en kan een plaats nieuw elan geven.
  - Erfgoed speelt een positieve rol bij de bestemmingskeuze van een toerist.

- *The Material Cultural Heritage as a Strategic Territorial Development Resource* (EPSON, 2019)
  - Erfgoed genereert substantiële spillovereffecten in andere economische sectoren.
  - Een groot deel van de toeristische inkomsten is te danken aan erfgoed.
  - Een tiende van de bouw- en de vastgoedsector dankt zijn inkomsten aan erfgoed.

Nieuwe definitie in Omgevingswet

Definitie en voorbeelden

Erfgoedwet (art. 1.1):

*"*cultureel erfgoed: *uit het verleden geërfde materiële en immateriële bronnen, in de loop van de tijd tot stand gebracht door de mens of ontstaan uit de wisselwerking tussen mens en omgeving, die mensen, onafhankelijk van het bezit ervan, identificeren als een weerspiegeling en uitdrukking van zich voortdurend ontwikkelende waarden, overtuigingen, kennis en tradities, en die aan hen en toekomstige generaties een referentiekader bieden" "*cultuurgoed: *roerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed"*

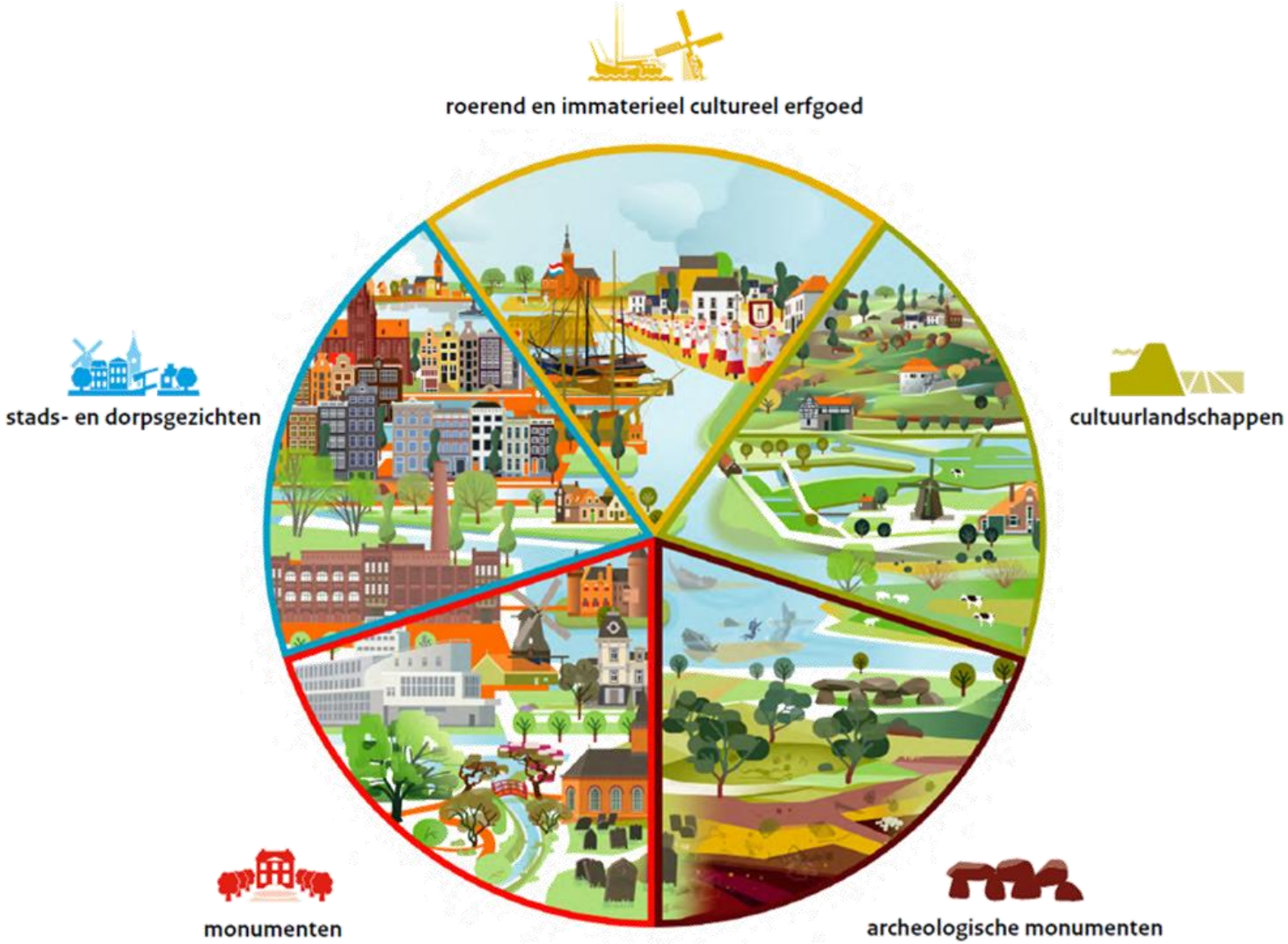
Omgevingswet (art. 1.1)

*"*cultureel erfgoed: ***monumenten***, ***archeologische monumenten***, ***stads- en dorpsgezichten***, ***cultuurlandschappen*** *en, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan,* ***ander cultureel erfgoed*** *als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet."*

gemeente Overbetuwe

Omgevingswet: vijf onderdelen

Definitie en voorbeelden

Omgevingswet: monumenten

Definitie en voorbeelden

Omgevingswet (art. 1.1) punt 27&35):

“monument: *(…) ‘onroerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed’.*

“rijksmonument: *(…)‘monument of archeologisch monument dat is ingeschreven in het rijksmonumentenregister’.*

gemeentelijk monument: *monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan de functie van gemeentelijk monument is toegedeeld.*
(o.b.v. Besluit bouwwerken leefomgeving, artikel 2.8, onder a, sub 1)

gemeente Overbetuwe

Omgevingswet: monumenten

Definitie en voorbeelden

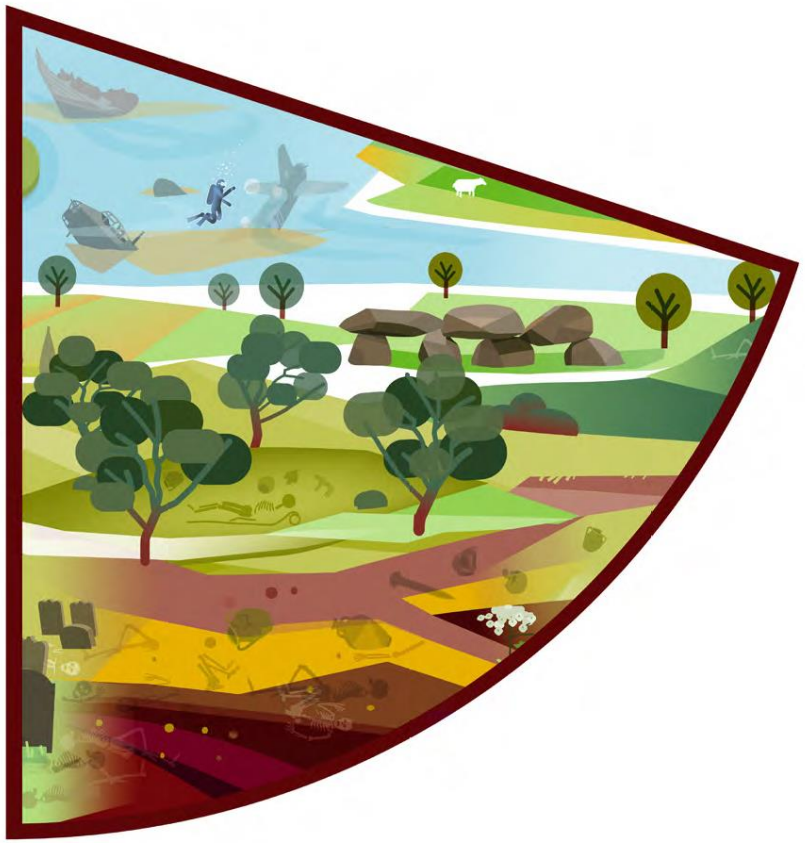

gemeente Overbetuwe

Omgevingswet: archeologische monumenten

Definitie en voorbeelden

Omgevingswet (art. 1.1) punt 5&35):

*"*archeologisch monument: *(…)'terrein dat deel uitmaakt van cultureel erfgoed vanwege de daar aanwezige overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden, met inbegrip van die overblijfselen, voorwerpen en sporen'.*

*"*rijksmonument: *(…)'monument of archeologisch monument dat is ingeschreven in het rijksmonumentenregister'.*

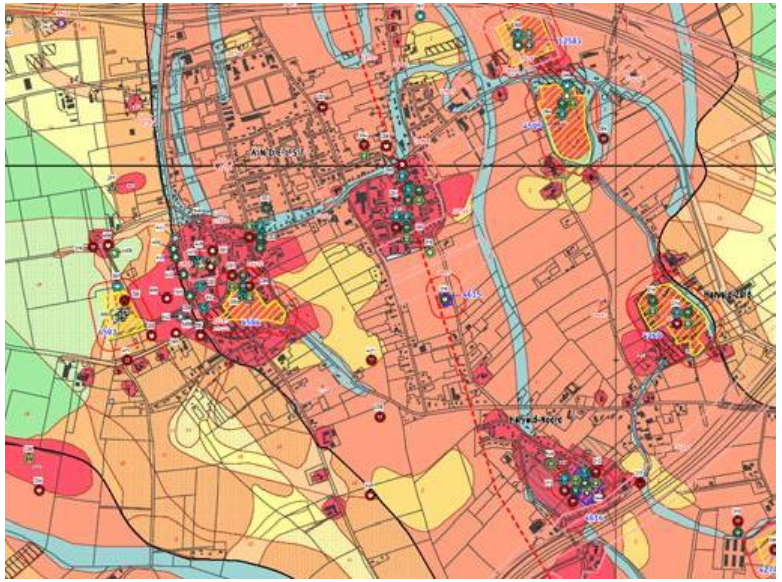
gemeentelijk monument: *monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan de functie van gemeentelijk monument is toegedeeld.*
(o.b.v. Besluit bouwwerken leefomgeving, artikel 2.8, onder a, sub 1)

gemeente Overbetuwe

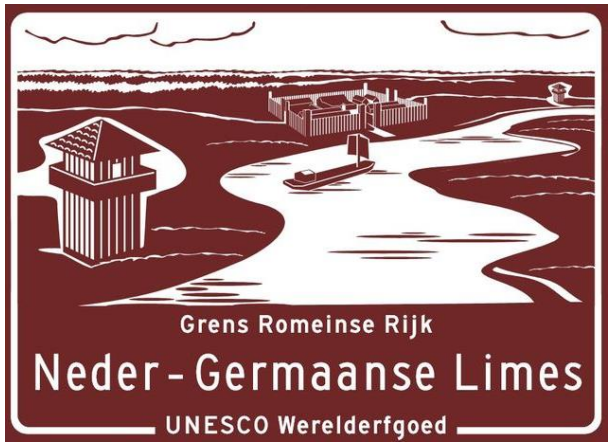
Omgevingswet: archeologische monumenten

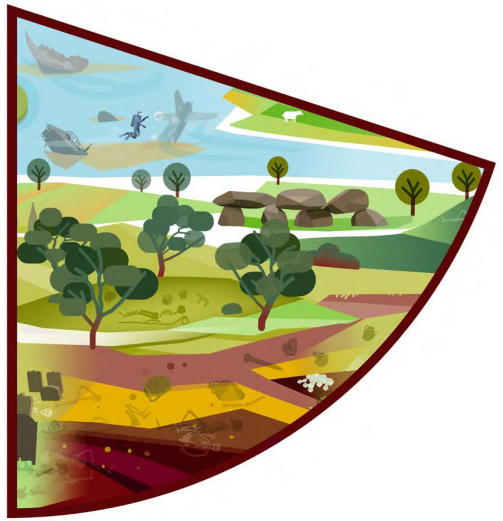
Definitie en voorbeelden

Omgevingswet: stads- en dorpsgezichten

Definitie en voorbeelden

Omgevingswet (art. 1.1):

"stads- en dorpsgezichten: groepen van onroerende zaken, van algemeen belang vanwege hun schoonheid, onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang, wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde en in welke groepen zich een of meer monumenten bevinden".

gemeente Overbetuwe

Omgevingswet: archeologische monumenten

Definitie en voorbeelden

Omgevingswet: cultuurlandschappen

Definitie en voorbeelden

Handreiking begrippenkader cultureel erfgoed onder de Omgevingswet (p. 13):

cultuurlandschappen:

“gebieden zoals die door mensen worden waargenomen, waarvan het karakter wordt bepaald door natuurlijke of menselijke factoren en de interactie daartussen, die deel uitmaken van cultureel erfgoed”
afgeleid van het begrip ‘landschappen’ (Omgevingswet, art. 1.1))

“Stukken land en watergebieden die door menselijk ingrijpen aanzienlijk zijn veranderd of gewijzigd”.

gemeente Overbetuwe

Omgevingswet: cultuurlandschappen

Definitie en voorbeelden

Omgevingswet: ander cultureel erfgoed

Definitie en voorbeelden

Cultuurgoederen en immaterieel cultureel erfgoed, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan.

cultuurgoed:

“roerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed”
(Erfgoedwet, art. 1.1)

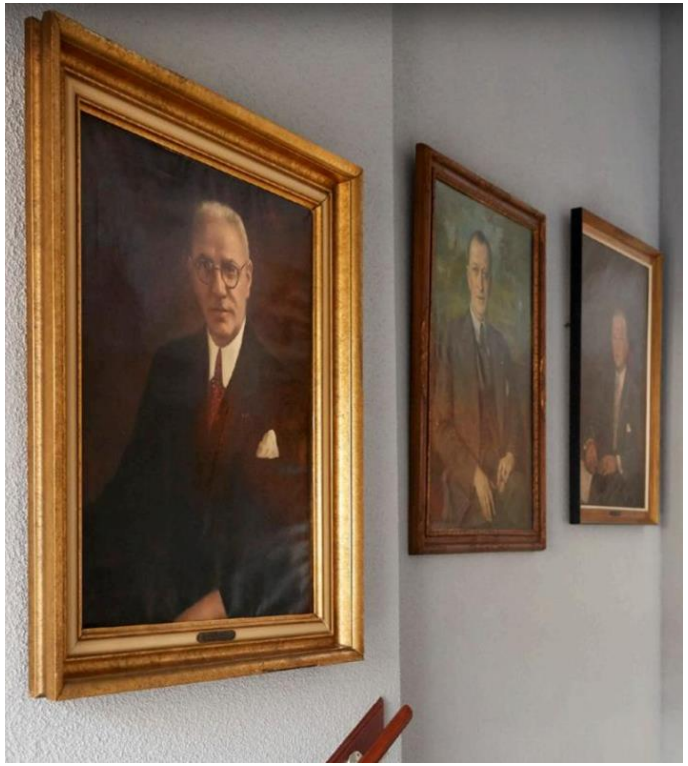
immaterieel cultureel erfgoed:

“praktijken, voorstellingen, uitdrukkingen, kennis en vaardigheden die gemeenschappen, groepen en, in sommige gevallen, individuen erkennen als deel van hun cultureel erfgoed. (…)”
(VN-Verdrag bescherming immaterieel cultureel erfgoed, art. 2)

gemeente Overbetuwe

Omgevingswet: ander cultureel erfgoed

Definitie en voorbeelden

Situatie Overbetuwe

Huidige situatie

– Rijks- en gemeentelijk monumenten
– Archeologische kaarten
– Landschapsontwikkelingsplan
– Bestemmingsplan/Omgevingsplan
– Cultuurvisie

– Betrekken historische kringen
– Cultuurhistorie bij projecten
– Beleefbaar maken

Rijks- en gemeentelijk monumenten

Huidige situatie

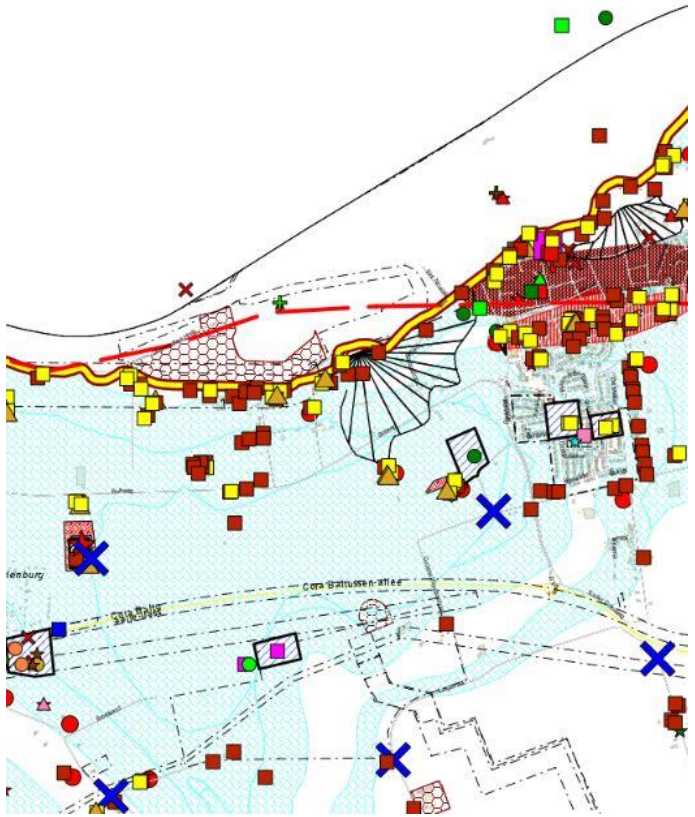

Kaart uit Tabula;
digitaal gereedschap voor plannen maken en toetsen

Archeologische kaarten

Huidige situatie

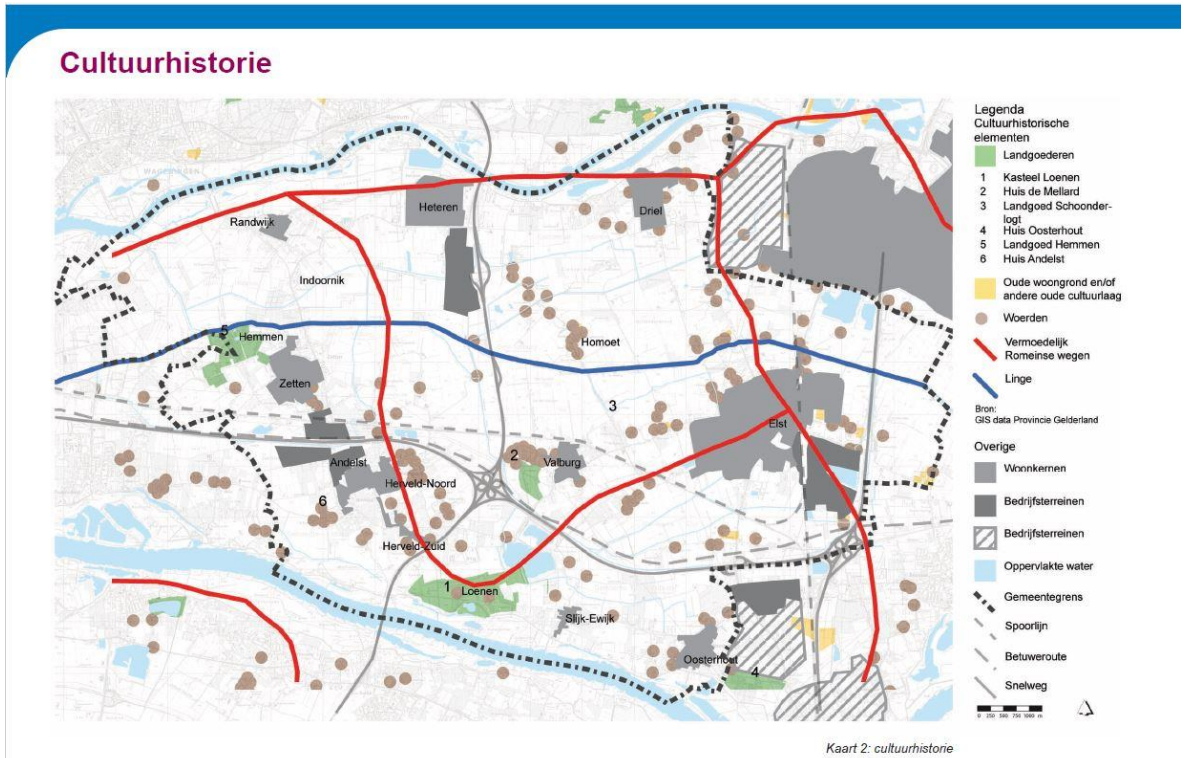

- Alle gegevens zoals aangeleverd door RAAP zijn op kaart weer te geven in het programma ‘Tabula’
- En te raadplegen door zowel de opstellers van beleid en als voor de toetsing bij aanvragen voor vergunningen en bestemmingswijziging en.

Landschapsontwikkelingsplan

Huidige situatie

Kaart 2: cultuurhistorie

- §1.3.5: *"…Gedetailleerde rapportages en kaarten van de **cultuurhistorische waarden zijn niet voorhanden**. Een gedetailleerde inventarisatie van cultuurhistorische waarden vormt ook geen onderdeel van dit plan."*

- §3.3.2: *"Daarentegen staan echter door de voorgenomen herinrichtingen geomorfologische, landschappelijke, archeologische en **cultuurhistorische waarden onder druk**. Bij de herinrichtingsplannen dient het **behoud van deze waarden zeer zwaar te wegen**."*

- Cultuurhistorie komt in hst. 4 Toetsingskader bij alle thema's voor (behalve Recreatie en toerisme) en is dus met alle facetten van landschap verweven.

gemeente Overbetuwe

Bestemmingsplan > omgevingsplan

Huidige situatie

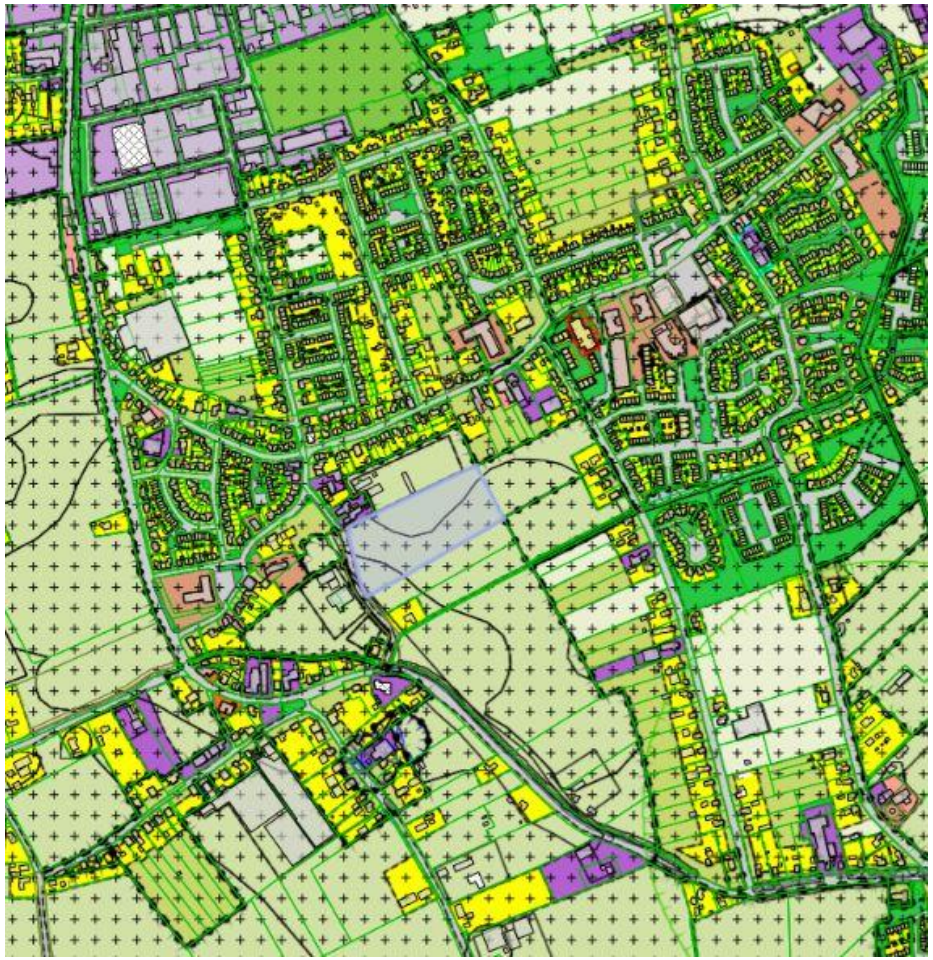
Bestemmingsplannen zijn nu opgenomen in een tijdelijk omgevingsplan.

Na herziening van de omgevingsvisie volgt een definitief omgevingsplan 'nieuwe stijl', waarin:

- "een evenwichtige toedeling van functies aan locaties" (Omgevingswet art. 4.2).4
- Integrale regels betreffende de leefomgeving, dat betekent geen tegenstrijdigheden in regels.
- belangenafweging (bijvoorbeeld t.a.v. borging erfgoed) heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van het omgevingsplan.

Bestemmingsplan > omgevingsplan

Huidige situatie

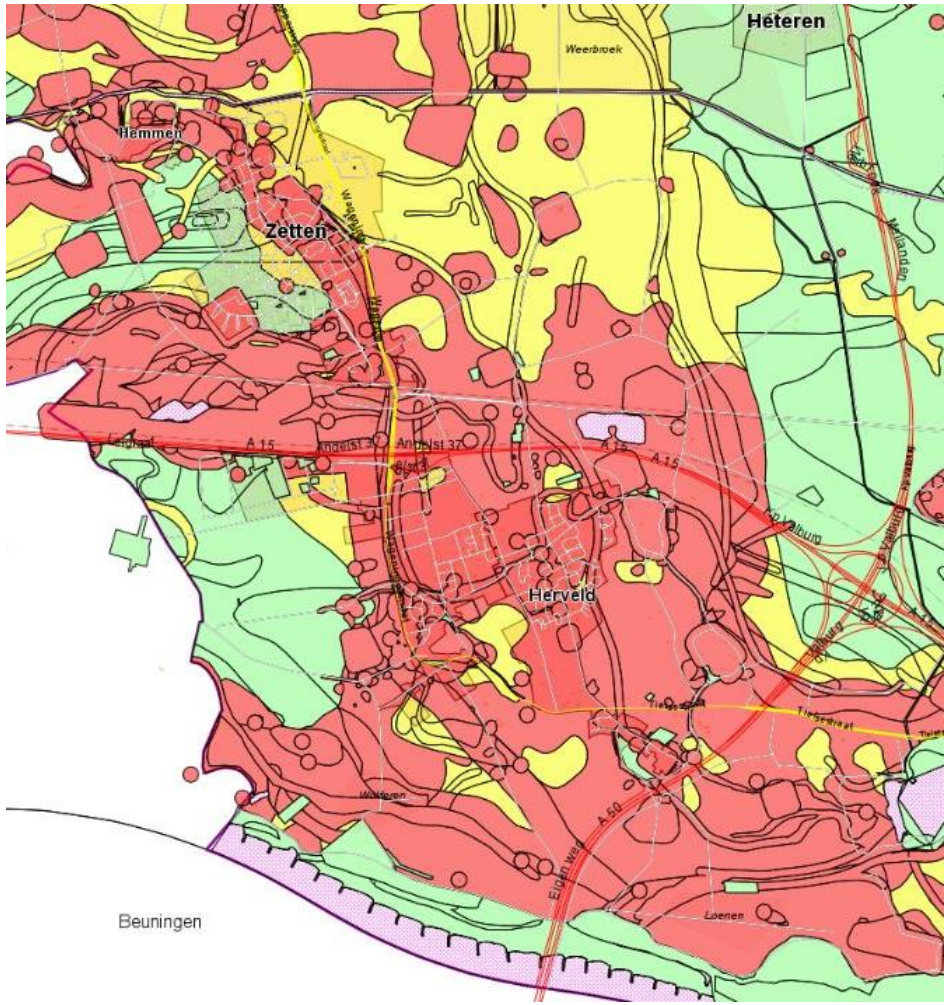
Onderscheid tussen “Regels” (juridisch bindend) en “toelichting” (onderbouwing)

Regel:

Archeologische waarde opgenomen in een Dubbelbestemming bijv. ‘agrarisch met waarde’ en leid tot acties en/of aanvullende onderzoeken.

Bestemmingsplan Buitengebied

Huidige situatie

Het beleidskader archeologie geeft aan waar de waarde hoog is, dit is dan opgenomen:

- **AWV categorie 4: hoge verwachting**
- Streven naar behoud in huidige staat. Bodemingrepen dieper dan de huidige bouwvoor vermijden. Bij planvorming en voorafgaand aan vergun., vroegtijdig arch. onderzoek (IAO) en streven naar inpassingen van terr. met arch. status
- *Hoge verwachte dichtheid aan archeologische resten. Hoog deel van het oeverwalcomplex. Datering en aard van de archeologische resten afhankelijk van begindatering rivierstroomgordel en de latere overslibbing.*
- **In regel: IVO indien bruto-oppervlak>100m² en diepte ingreep> 30 cm –Mv**

Als deze regel van toepassing is, dan wordt voor de beoordeling van de vergunningsaanvragen advies ingewonnen bij deskundige op gebied van archeologie.

Bestemmingsplan Buitengebied

Huidige situatie

Toelichting, § 3.3:
Cultuurhistorie en archeologie:

3.3.1 Algemeen

3.3.2 Cultuurhistorische bebouwing

3.3.3 Archeologie

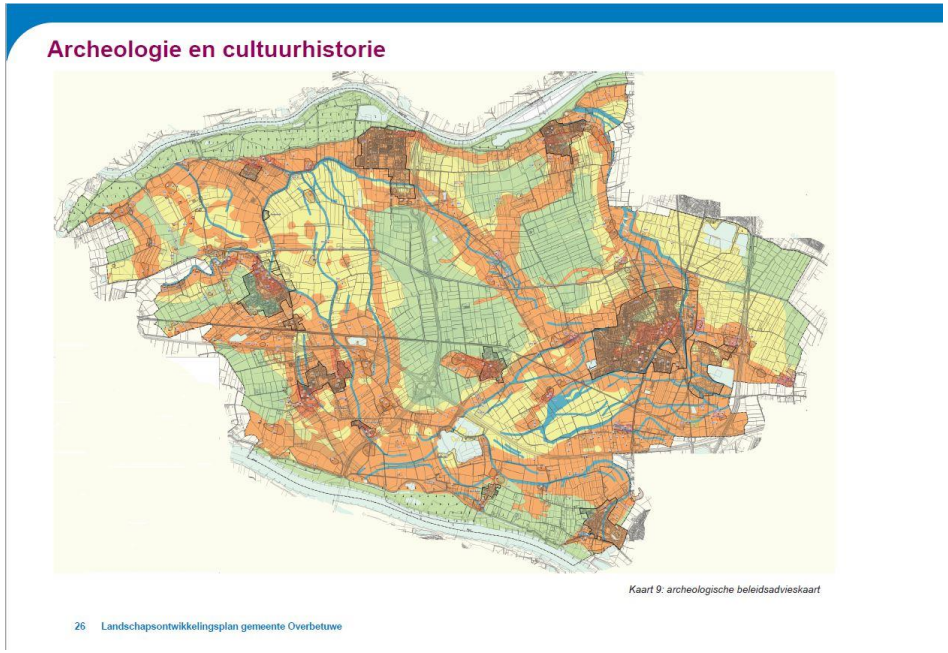
3.3.4 Uitgangspunten voor beleid

Toelichting, § 3.3.2:
Cultuurhistorische bebouwing:

- baksteenfabrieken
- rijks- en gemeentelijke monumenten
- molens

Bestemmingsplan Buitengebied

Huidige situatie

Toelichting, § 3.1: Landschap:

3.1.1 Ontstaansgeschiedenis

3.1.2 Landschapstypering

3.1.3 Uitgangspunten voor beleid

Bestemmingsplan Buitengebied

Huidige situatie

Toelichting, § 3.1.3: Uitgangspunten voor beleid:

- kleinschaligheid op de oeverwallen waarbij landschapselementen en hoogteverschillen op een aantal plaatsen nog herkenbaar zijn;
- grootschalige openheid met name Hollanderbroek (open komgronden);
- oude ontwateringssysteem van Linge en zegen in open komgronden;
- openheid van de uiterwaarden langs de Waal en Neder-Rijn (met uitzondering van het gedeelte tussen Randwijk en Heteren).

Bestemmingsplan Buitengebied

Huidige situatie

Regels, § 4.1: bestemmingsbeschrijving

“De voor Agrarisch met waarden aangewezen gronden zijn bestemd voor:

f. het behoud en de bescherming van openheid ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden - openheid’”

Regels, § 46.9: waardevol landschap:

- 46.9.1: *“…mede bestemd voor het beschermen en ontwikkelen van de **bijzondere kwaliteiten** van het waardevol landschap.”*
- 46.9.2: *“…geen aantasting van de **bijzondere kwaliteiten**…”*
  *“… behoud of versterking van die **bijzondere kwaliteiten**.”*

Als deze regels van toepassing zijn, dan wordt voor de beoordeling van een vergunningsaanvraag advies ingewonnen bij een deskundige op gebied van landschap.

gemeente Overbetuwe

Cultuurvisie

Huidige situatie

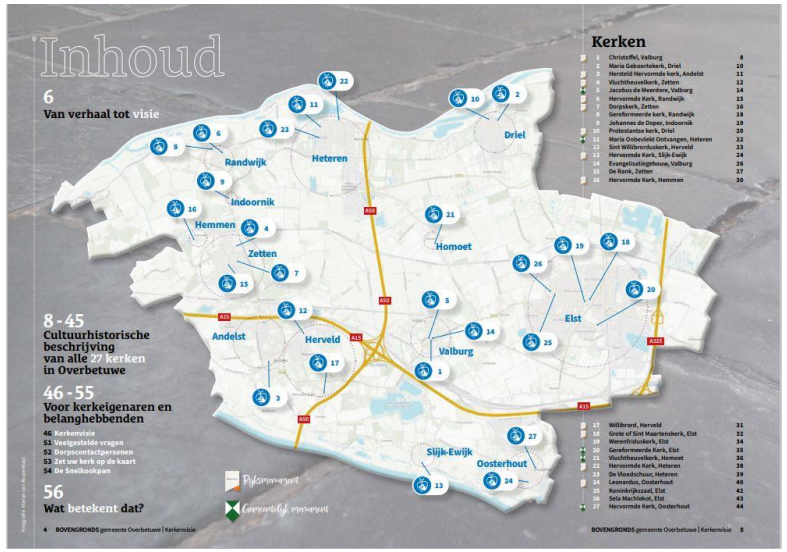

- Drie pijlers:
  - Kunst
  - Cultuur
  - Erfgoed

- Speerpunten (§3.2, onder 6):
  - *“De gemeente **koestert het** (beschermde) **erfgoed** door dit zichtbaar en toegankelijk te maken en te houden.”*
  - *“Verder integreren van archeologische- en **cultuurhistorische waarden** in ruimtelijke plannen.”*

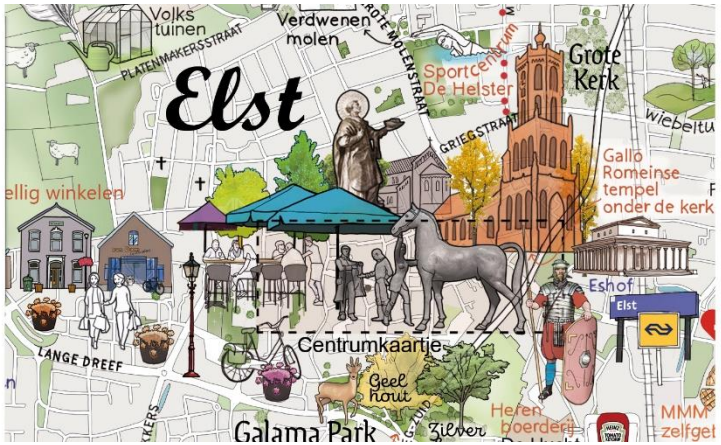
Publicaties en beleefbaar maken

Huidige situatie

1 Park Bredelaar en Hof Bredelaar

Boerderij De Bredelaar heette vroeger "Den Grooten Breedler". Het was een groot gemengd bedrijf met akkerbouw, vee en fruitteelt. Het terrein van De Bredelaar ligt, net als de langgerekte 'linten', op een hoogte in het landschap. Die hoogte of 'hoge woerd' bevindt zich op circa acht tot tien meter boven NAP. Deze hoge plekken waren vroeger ideale vestigingsplaatsen in een nat en onvoorspelbaar rivierengebied. Het terrein wordt sinds 1985 aangewezen als wettelijk beschermd archeologisch monument.

gemeente Overbetuwe

Cultuurhistorie bij projecten

Huidige situatie

Verhalen met de regio vertellen

Huidige situatie

TIJDSPERIODE | 1500 - 1600 n. Chr.

Landschap van oorlog en strijd

Vanaf de 15e eeuw stagneerde de groei van Gelre. Dat werd versterkt toen Hertog Karel van Gelre tussen 1501 en 1543 in strijd was met de Bourgondisch Habsburgse Nederlanden over de macht in Gelre. Tijdens deze Gelderse Oorlogen laaiden er op verschillende plekken in de Nederlanden geregeld gevechten op. Karel van Gelre en zijn aanhang streefden naar herstel van de gewestelijke autonomie en oude privileges die door de Bourgondisch Habsburgse heersers waren ondermijnd. Echter slaagde hij hier niet in. Gelre werd in 1543, als laatste van de 17 Nederlanden, ingelijfd in het Habsburgse Rijk dat onder leiding stond van Karel V.

Gelderse Oorlogen (Bron: Nederlandse Leeuw)

Maarten van Rossum (Bron: Rijksmuseum)

Karel van Gelre en zijn maarschalk Maarten van Rossum waren volgens verhalen bruut in hun oorlogvoering. Regelmatig deden zij aan plunderen, gijzelen en brandstichten. Met de buitgemaakte rijkdom huurden zij vervolgens soldaten in. Tegelijkertijd was Karel wel een goede bestuurder. Hij hield namelijk persoonlijk toezicht op het beheer en onderhoud van dijken en sloten. Ook zorgde hij ervoor dat na 1530 de loop van de Rijn bij Arnhem werd verlegd om de stad direct aan het water te krijgen. Samen met Maarten van Rossum was hij tevens een verspreider van de Renaissancestijl in het hertogdom Gelre. Voorbeelden hiervan zijn Pallazo Maarten van Rossum, oftewel het Duivelshuis in Arnhem, en het praalgraf van hertog Karel van Gelre in de Eusebiuskerk in Arnhem.

GESCHIEDENIS

Zichtbare elementen

In dit hoofdstuk is de rijke geschiedenis van de regio Arnhem Nijmegen onderzocht, en is gekeken welke restanten van deze rijke geschiedenis nog te vinden zijn in het huidige landschap van de regio.

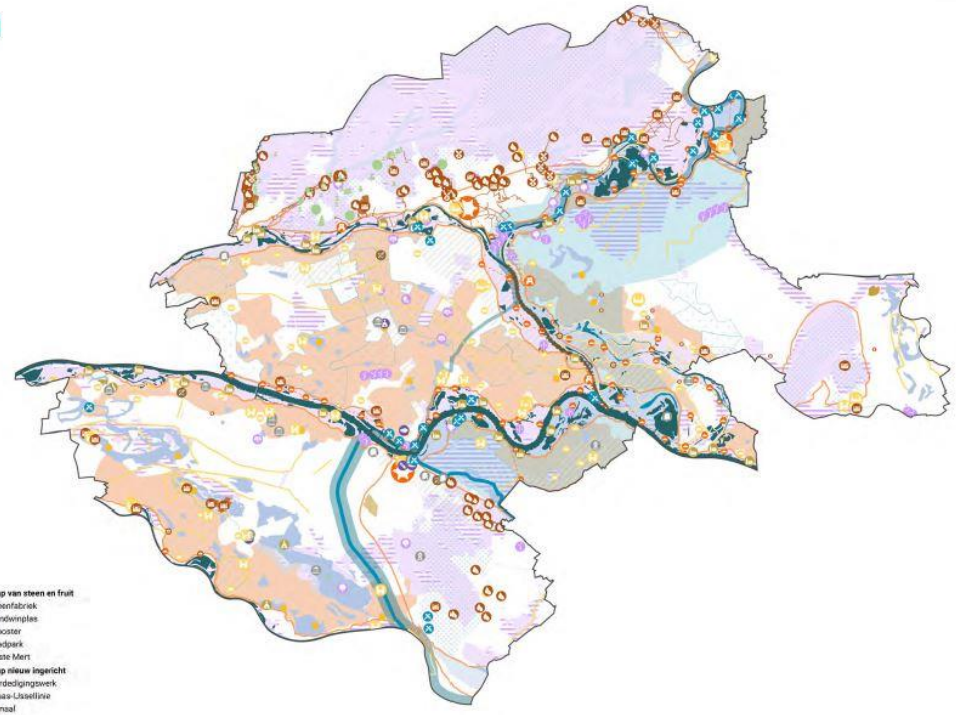
Uit de analyse zijn de volgende conclusies naar voren gekomen:

- Heel veel historische elementen zijn niet meer zichtbaar zijn in het huidige landschap. Van sommige tijdsperiodes is er zo goed als niets meer over.
- Veel van de geschiedenis van het gebied is niet fysiek meer aanwezig in het landschap, maar is te beleven via verhalen.
- Hoge concentraties van verschillende tijdsperiodes rondom historische steden en dorpen langs de rivier, en langs de flanken van de stuwwallen.
- Lage concentraties van verschillende tijdsperiodes in de gebieden ten westen van Nijmegen, ten westen van Elst, ten noorden van Zevenaar, en het gebied rondom Montferland.

Door een opeenstapeling te creëren van de zichtbare elementen uit de verschillende tijdsperiodes wordt duidelijk dat het zichtbare deel van de geschiedenis in variërende mate terugkomt in het landschap.

In het volgende hoofdstuk duiken we dieper in op het huidige landschap van de regio en bekijken we wat het resultaat is van de vele eeuwen aan veranderingen die de regio Arnhem Nijmegen heeft doorstaan.

N 0 2 4 6 8 10 km

gemeente Overbetuwe

Hoe omgaan met Erfgoed in relatie tot de omgevingswet?

Vervolg

- Inventariseren erfgoed
  - Wetenschappelijk
  - Publiek (participatie)
  - Ontsluiten

Inventariseren erfgoed wetenschappelijk

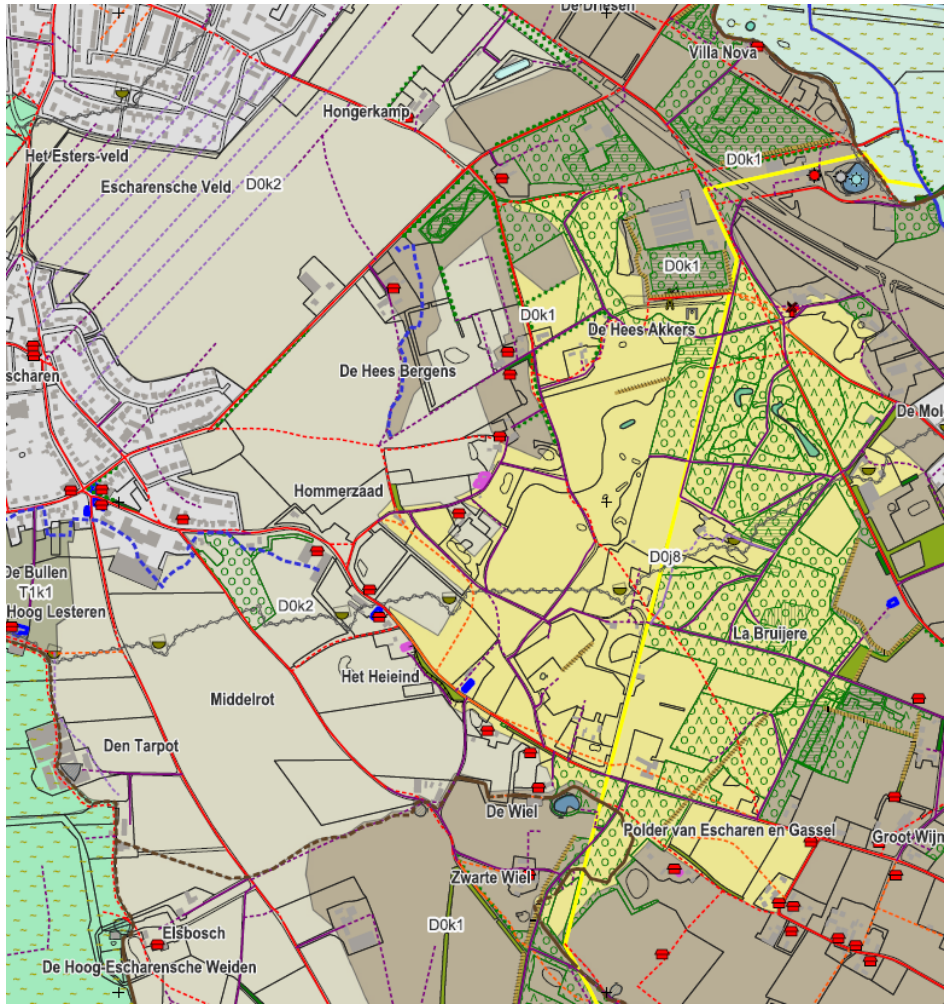
Vervolg

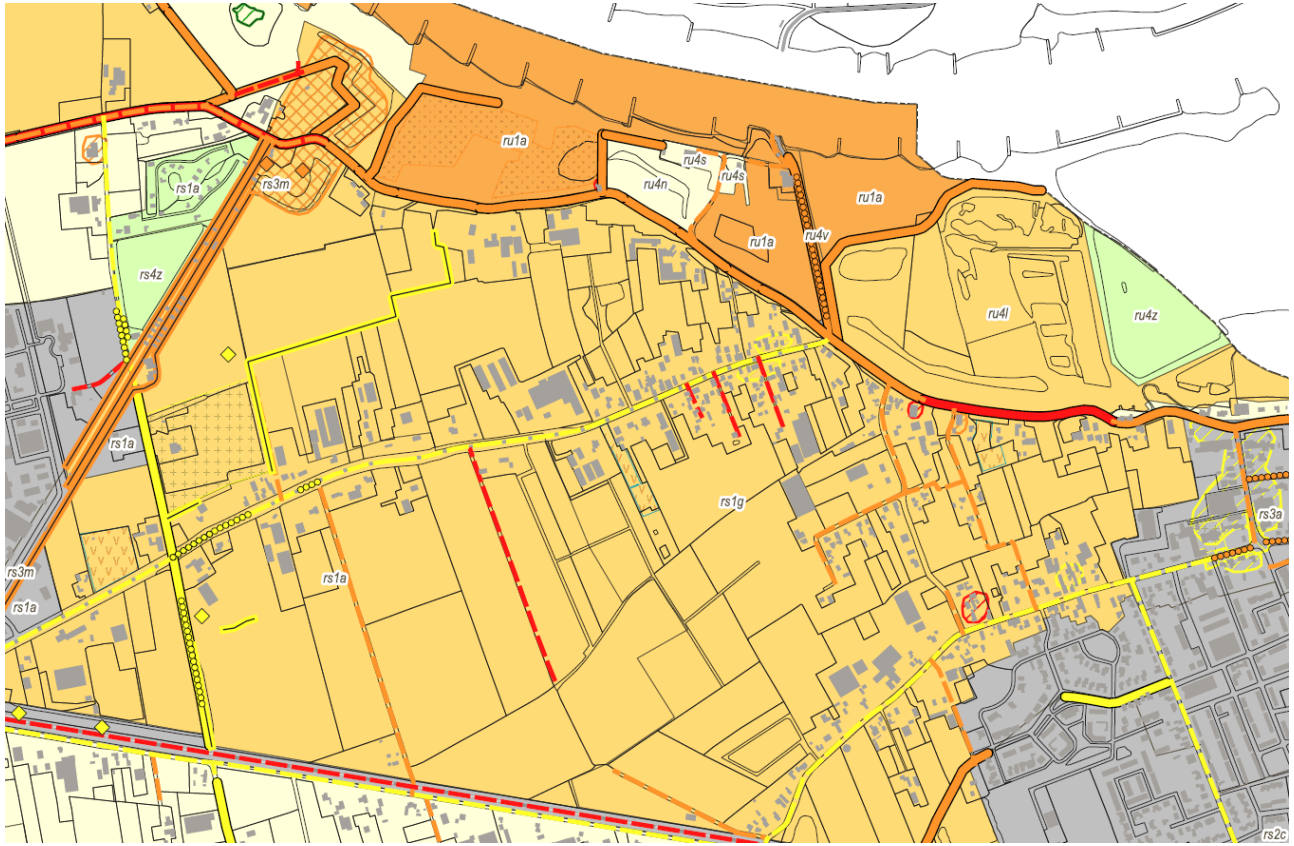
- Besluit ruimtelijke ordening (art. 3.1.6, onder 5):
  - In een bestemmingsplan rekening houden met **aanwezige cultuurhistorische waarden**.
- Besluit kwaliteit leefomgeving (art. 8.1.7.1):
  - Gemeenten moeten hun **erfgoed inventariseren** en waar nodig **beschermen**.

- Wat zijn die cultuurhistorische waarden/wat is dat erfgoed?
  - Cultuurhistorische waardenkaart (chw) of erfgoedkaart.
    - Bijeen brengen bestaande kennis
      literatuur, lokale deskundigen, historische verenigingen
    - Nieuwe inventarisaties en waarderingen
      historische kaartstudies, veldkarteringen, waarderingssystematiek

Wetenschappelijk: landschap

Vervolg

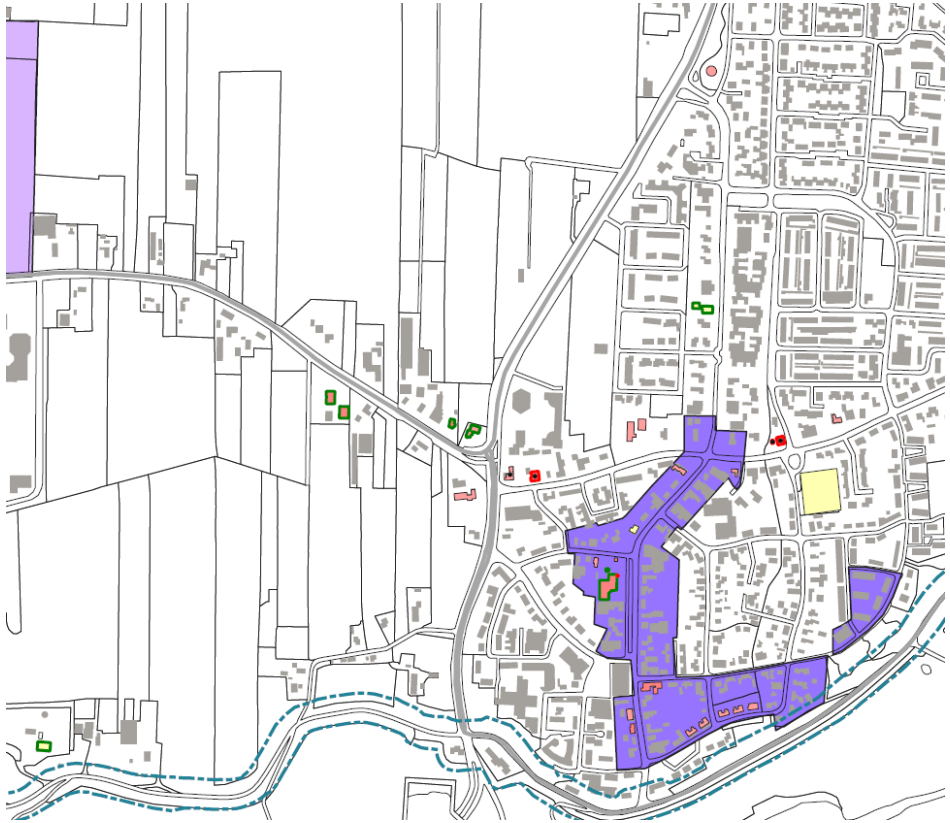

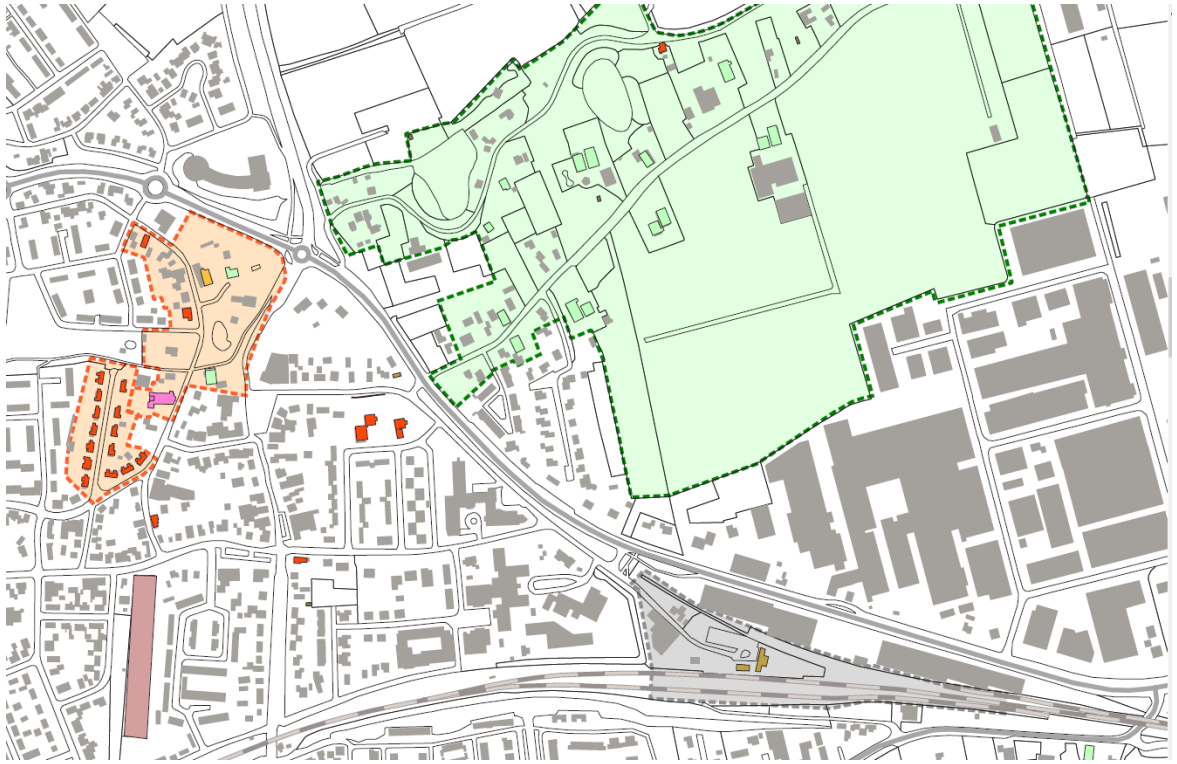

gemeente Overbetuwe

Wetenschappelijk: bouwkunst

Vervolg

Publiek (participatie)

Vervolg

- Verdrag van Faro
  - Niet alleen mee*doen*, maar ook mee*bepalen*.
  - Erfgoed als drager van verhalen, geschiedenis en identiteit (inclusiviteit, integraliteit).
  - Erfgoed is een onlosmakelijk onderdeel van de leefomgeving; er moeten verbanden worden gelegd met alle facetten van de samenleving.
- Omgevingswet art. 16.88 (uitgewerkt in het Omgevingsbesluit)
  - Burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties moeten hun belangen en ideeën in een vroeg stadium kunnen meegeven aan de overheid of initiatiefnemer, zodat deze belangen en ideeën volwaardig kunnen worden meegewogen.
- ‘Wet versterking participatie op decentraal niveau’
  - Participatieverordening verplicht: op welke wijze vindt wanneer participatie plaats?

Ontsluiten: publiek

Vervolg

- Landschapsbiografie
- Erfgoedatlas
- Informatieborden
- Visualisaties (analoog of digitaal)
- Toeristische routes
- Magazine
- Evenementen
- …

Ontsluiten: juridisch

Vervolg

- Omgevingsplannen en de daarbij behorende toelichting of **onderbouwing zijn openbaar** en opgenomen in het digitaal stelsel.
(Omgevingswet art. 16.2 & art. 20.20)

- Door het digitaal stelsel hebben alle partijen (overheid en burgers en bedrijven) een *“gelijke informatiepositie”* (Omgevingsbesluit, Nota van toelichting § 9.4).
  - De informatie op basis waarvan de gemeente een besluit neemt moet openbaar zijn (m.u.v. bepaalde zaken zoals persoonsgegevens).
  - Parate kennis bij ambtenaren of een rapport in een la zijn juridisch dus onvoldoende.

- Gemeenten sorteren hier al op voor door met gis-webviewers te werken, bijv. gemeente Lochem, gemeente West Betuwe

voorbeeld Planregels

Vervolg

- Voorbeeld:
  - Een locatie met de functie-aanduiding beschermd cultuurlandschap is aangewezen als beschermd cultuurlandschap.
  - Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit in een beschermd cultuurlandschap wordt aannemelijk gemaakt dat de bouwactiviteit in overeenstemming is met het belang van het behoud van het karakter van het beschermd cultuurlandschap.
    1. *Een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit in een beschermd cultuurlandschap wordt alleen verleend als de bouwactiviteit in overeenstemming is met het belang van het behoud van het karakter van het beschermd cultuurlandschap.*
    2. *Bij de beslissing op de aanvraag wordt rekening gehouden met het beginsel dat aantasting van het karakter van in het omgevingsplan beschermde cultuurlandschappen door de sloop van bestaande gebouwen, de bouw van nieuwe gebouwen of andere belangrijke veranderingen moet worden voorkomen.*
  - *Het is verboden zonder omgevingsvergunning in een beschermd cultuurlandschap een boom te kappen of houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen.*
    Het verbod geldt niet voor:
    a. *het snoeien van bomen, als dat noodzakelijk is voor de instandhouding daarvan; en*
    b. *het knotten of kandelaberen van reeds geknotte of gekandelaberde bomen.*

Samenvatting

1. Grip op Cultureel erfgoed
   a) Inventarisatie
   b) Beleid
2. Inhoudelijk overeenkomst
   a) Definities diverse types
   b) Voorbeelden in Overbetuwe
3. Wat we nu al hebben/doen
   a) Proces
   b) Product
4. Vervolg i.r.t. omgevingswet
   a) Behouden/vastleggen
   b) Beleven/ambities

gemeente Overbetuwe

Mogelijke vervolgstappen

Vervolg

- Erfgoedinventarisatie/erfgoedkaart
- Cultureel erfgoed in de omgevingsvisie
- Planregels / toetsing in omgevingsplan
- Kader / inspiratie voor nieuwe ontwikkelingen
- Vergroten beleving van cultureel erfgoed
- Integreren verhalen lokaal en in regionaal verband (verhaal van de waal, masterplan romeinen, Betuwe, 3e waterverhaal, …)